

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»
від 25.05.2016 р. постанова № 49

Директор ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»
академік НАН України

_____ В.М.Геєць

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	05 – «Соціальні та поведінкові науки»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	051 – «Економіка»
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	«Економіка і економічна політика»
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	3-й (освітньо-науковий)
СТУПІНЬ	Доктор філософії
ОБСЯГ ПРОГРАМИ	60 кредитів ЄКТС

КИЇВ – 2016

Розроблено проектною групою ДУ «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України» зі спеціальності 051 – «Економіка» у складі:

- **Гриценко Андрій Андрійович** – керівник проектної групи (гарант освітньо-наукової програми), заступник директора з наукової роботи, член-кореспондент НАН України, доктор економічних наук, професор;

- **Артёмова Тетяна Іванівна** – член проектної групи, головний науковий співробітник, відділу економічної теорії, доктор економічних наук, доцент;

- **Яременко Олег Леонідович** – член проектної групи, провідний науковий співробітник відділу економічної теорії, доктор економічних наук, професор;

- **Попова Ольга Леоніївна** – член проектної групи, головний науковий співробітник відділу економіки і політики аграрних перетворень, доктор економічних наук, професор;

- **Скрипниченко Марія Іллівна** – член проектної групи, головний науковий співробітник відділу моделювання та прогнозування економічного розвитку, член-кореспондент НАН України, доктор економічних наук, професор.

ЗМІСТ

1	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
2	МЕТА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ	5
3	ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ..	5
4	ВИКЛАДАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ	7
5	КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 051«ЕКОНОМІКА»	7
6	НАУКОВА СКЛАДОВА	9
7	ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	11
8	ПЕРЕЛІК ТА ОБСЯГИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, ЕЛЕМЕНТІВ НАУКОВОЇ СКЛАДОВОЇ	13
9	ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	16

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітньо-наукова програма зі спеціальності 051 – «Економіка» (спеціалізації – «Економіка та економічна політика»), розроблена проектною групою ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» відповідно до вимог чинного законодавства України та спрямована на підготовку фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для генерації нових ідей та здатності розв'язання комплексних економічних завдань теоретичного і прикладного характеру.

До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту магістра (спеціаліста).

Загальний обсяг освітньо-наукової програми становить 60 кредитів Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС). Загальний термін навчання – 4 роки.

Освітньо-наукова програма використовується для:

- підготовки фахівців третього освітньо-наукового рівня вищої освіти за спеціальністю 051 – «Економіка»;
- розробки навчального плану та формування індивідуальних планів аспірантів;
- формування програм навчальних дисциплін, науково-дослідної та педагогічної практики;
- розробки засобів поточного, рубіжного та підсумкового контролю знань.

Нормативні посилання:

Освітньо-наукова програма розроблена на основі наступних нормативних документів:

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.11.2015 р. № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266». Перелік галузей знань і спеціальностей [Електронний ресурс]. – Режим доступу – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-p>.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news.yurist-online.com/laws/337656/>

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. №1187 від 30.12.2015 р. «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248779880>

5. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів» із змінами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/567-2013-%D0%BF>

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>

2. МЕТА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Метою програми є забезпечення якості освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з урахуванням вимог до компетентностей фахівців в галузі економіки. Внаслідок виконання програми аспірант повинен:

– здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші відповідні компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв’язання комплексних завдань у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності;

– оволодіти методологією наукової діяльності та навичками педагогічної роботи;

– провести власне дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення;

– захистити дисертацію.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Кваліфікаційний рівень	Восьмий рівень Національної рамки кваліфікацій України
Ступінь, що присвоюється	Доктор філософії
Назва галузі знань	05 – «Соціальні та поведінкові науки»
Назва спеціальності	051 – «Економіка»
Обмеження щодо форм навчання	Денна, заочна
Кваліфікація в дипломі	Доктор філософії зі спеціальності 051 – «Економіка»
Тип диплому	Перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра
Опис предметної області	Предмет (об’єкт) вивчення: <ul style="list-style-type: none">• Закономірності становлення, функціонування і розвитку національної економічної системи та її підсистем різного рівня з урахуванням процесів

	<p>глобалізації, міжнародної інтеграції і регіоналізації.</p> <p>Цілі навчання: набуття здатності визначати і розв'язувати комплексні економічні завдання науково-дослідного та практично-прикладного характеру на підґрунті системного засвоєння та критичного осмислення засад теоретико-методологічного, інформаційного й інструментального апарату економічних досліджень; оволодіння методами розробки й обґрунтування оптимальних рішень при формуванні та реалізації економічної політики.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області:</p> <ul style="list-style-type: none"> • суперечлива єдність соціально-економічних відносин, зв'язків та інститутів у контексті їх обумовленості відносинами вартості і власності; • закони, рушійні сили та механізми еволюції економічних систем; умови, чинники та засоби забезпечення їх динамічної рівноваги; • міжнародні економічні відносини, їх сучасні форми, інституційне забезпечення, механізми реалізації; • основні етапи розвитку економіки та економічної думки; діалектичний взаємозв'язок економічної історії й еволюції економічних шкіл, концепцій, теоретичних підходів. <p>Методи, методики та технології:</p> <ul style="list-style-type: none"> • гносеологічні та теоретико-методологічні засади економічної науки; • науково-методичні та прикладні інструменти дослідження економічних явищ і процесів; • діалектика, системний аналіз, еволюціонізм, синергетика, компаративістика, статистичні методи досліджень, прогностичні та оптимізаційні економіко-математичні моделі.
Цільова аудиторія	Аспіранти за спеціальністю 051 – «Економіка»
Прийом до аспірантури	За результатами складання вступних випробувань на конкурсній основі.
Нормативний термін навчання	4 роки
Обсяг освітньої складової ОНП	60 кредитів ЄКТС
Мова викладання	Державна
Узагальнений об'єкт діяльності	Наука, вища освіта, сфера державного управління, бізнес, некомерційні організації
Працевлаштування	науковий співробітник фахових наукових установ; викладач з економічних дисциплін; економіст широкого профілю; тощо.

4. ВИКЛАДАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Освітній процес побудований на принципах особистісно орієнтованого навчання із застосуванням системного, компетентнісного, інтегративного підходів з елементами самонавчання та самоорганізації.

Форми навчання:

- лекції, семінари, практичні заняття, що вирізняються порівняно високою наукоємністю;
- консультації;
- науково-дослідна та педагогічна практика;
- елементи дистанційного (on-line, електронного) навчання.

Способи навчання:

- робота з науковою літературою, нормативно-законодавчою базою, статистичними та іншими інформаційними джерелами;
- використання інтерактивних освітніх технологій (інтенсифікації навчання на основі опорних структурно-логічних схем і знакових моделей, рівневої диференціації, модульно-блочного, корпоративного навчання тощо);
- оволодіння засадами критичного загальнотеоретичного пізнання; дослідницького та проектного мислення.

Система оцінювання охоплює кількісно-якісну атестацію результатів:

- опитування на семінарах (практичних заняттях) та проміжних контрольних робіт;
- письмових іспитів (тестування, відповідей на проблемні питання, розв'язання наукових чи прикладних завдань);
- усного екзаменування;
- заліків;
- захисту індивідуальної роботи (есе, проекту), наукових звітів, основних наукових положень, висновків і рекомендацій за темою дисертаційного дослідження.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 051 – «ЕКОНОМІКА»

Під час навчання в аспірантурі у здобувача вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня має сформуватися *інтегральна компетентність* – здатність розв'язувати комплексні економічні завдання теоретичного та прикладного характеру, що передбачає засвоєння та критичне осмислення засад теоретико-методологічного, інформаційного й інструментального апарату економічних досліджень.

Її складовими є наступні загальні та професійні компетентності (таблиці 5.1 та 5.2).

Загальні компетентності

№	Зміст
1	Обізнаність та розуміння філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямків і закономірностей розвитку вітчизняної науки в умовах глобалізації суспільного життя та інтернаціоналізації науково-освітньої діяльності.
2	Володіння загальною та спеціальною методологією наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності.
3	Вільне володіння українською та іноземними мовами як підстава для здійснення наукових комунікацій, обґрунтування та відстоювання власних наукових поглядів, міжнародного наукового співробітництва.
4	Здатність застосування сучасних інформаційних і комунікаційних технологій, включаючи методи отримання, обробки та зберігання наукової та статистичної інформації.
5	Дотримання професійної етики в науковій спільноті та особистої відповідальності за способи отримання наукових результатів і наслідки їх впровадження в практику господарювання.
6	Здатність планувати та організовувати науково-дослідні та дослідно-експериментальні роботи: визначати та уточнювати цілі, оцінювати та використовувати необхідні ресурси, вчиняти заходи щодо подолання ресурсних обмежень.
7	Володіння навичками патентного пошуку, набуття та захисту прав інтелектуальної власності.

Професійні компетентності

№	Зміст
1	Здатність до критичного освоєння наукових досягнень сучасної економічної думки, за різноманіттям економічних явищ і процесів виявляти загальні тенденції і закономірності функціонування й розвитку господарських систем.
2	Вміння відстоювати власну наукову позицію та ефективно трансформувати її з урахуванням конструктивних професійних зауважень і під впливом зміни об'єктивних реалій господарського життя.
3	Вміння здійснювати кваліфіковані наукові дослідження в галузі економіки, здобувати наукові результати, що містять нове знання та мають практичну значущість для усталеного розвитку національної економіки України та її окремих підсистем.
4	Здатність використовувати понятійно-категоріальний апарат та методологічний інструментарій сучасної економічної теорії для ідентифікації та ефективного вирішення актуальних економічних проблем, розв'язання протиріч суспільного розвитку.
5	Уміння застосовувати базові математичні методи, системи та інформаційні технології для моделювання економічних об'єктів і процесів та

№	Зміст
	оптимального вирішення на цій підставі різноманітних завдань в економіці.
6	Здатність виявляти, аналізувати та прогнозувати характер впливу внутрішніх і зовнішніх чинників на реалізацію стратегій економічних суб'єктів та розвиток економічних систем.
7	Здатність до застосування економетричних методів дослідження для прогнозування та управління соціально-економічними процесами
8	Вміння узагальнювати результати самостійних наукових досліджень, складати аналітичні звіти, оцінювати наукові результати крізь призму їх застосування в якості конкретних заходів економічної політики на мікро- і макрорівнях господарювання.

6. НАУКОВА СКЛАДОВА

Науково-дослідницька робота аспірантів є невід'ємною складовою підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних самостійно вести науковий пошук, творчо вирішувати конкретні професійні, наукові та соціально-економічні завдання. Вона здійснюється за індивідуальним планом під керівництвом наукового керівника за підтримки та консультування з боку провідних фахівців відповідних відділів Інституту.

Основні тематичні напрями наукової діяльності здобувачів наукового ступеня зі спеціальності 051 – «Економіка»:

- Філософія та методологія економічних досліджень.
- Економічні відносини та економічні системи. Закони господарського життя.
- Соціально-економічні та кібернетичні моделі суспільства.
- Системи економічних потреб та інтересів. Суспільний вибір.
- Теоретико-методологічні засади економічної статистики і динаміки, економічної рівноваги і сталого розвитку господарської системи.
 - Інноваційно-інвестиційні чинники економічного розвитку.
 - Людина в системі суспільного господарювання. Проблеми соціалізації економічних відносин.
 - Теоретико-методологічні проблеми товарного виробництва та функціонування ринкових відносин.
 - Економічні відносини вартості і власності.
 - Теорія грошей і товарно-грошового обігу.
 - Капітал, його природа та форми. Доходи на капітал.
 - Відносини між працею та капіталом, їх еволюція. Теорія заробітної плати.
 - Екологічні проблеми суспільного господарювання.

- Аграрні відносини та сільський розвиток. Рентні доходи та їх розподіл.
- Теорії підприємництва, його види та функції.
- Теорія попиту та пропозиції. Ціноутворення.
- Теорія ринкових структур.
- Взаємозв'язок і взаємодія ринків, їх збалансованість.
- Економіка приватного сектора. Теорія фірми і домогосподарства.
- Соціально-економічні інститути господарської системи. Інституційні трансформації. Інституціональна економіка.
- Сукупний попит та сукупна пропозиція. Макроекономічна рівновага.
- Макроекономічна нестабільність: кризи, інфляція та безробіття.
- Заощадження, споживання й інвестиції.
- Відносини суспільного відтворення. Циклічний характер економічного розвитку.
- Міжнародна економіка, її зміст і структура.
- Міжнародна торгівля та міграція факторів виробництва.
- Міжнародний рух людського капіталу.
- Міжнародний бізнес.
- Економічна інтеграція та її ефекти.
- Економічна глобалізація та регіональна інтеграція.
- Держава як суб'єкт господарювання. Соціально-економічна політика, її форми, методи, інструменти.
- Взаємозв'язок економічної теорії й історії економічної думки.
- Генезис світової та вітчизняної економічної думки.
- Історія розвитку провідних економічних теорій у XX-XXI столітті.
- Економічна думка України в контексті еволюції світової та європейської думки.
- Теоретико-методологічні проблеми математичного моделювання соціально-економічних систем.
- Моделі та методи програмно-цільового управління економічними системами і процесами.
- Математичні моделі економічної динаміки. Прогнозування тенденцій і показників розвитку економічних систем і процесів.
- Моделювання балансових пропорцій і показників економіки.
- Системний аналіз економічних процесів.
- Моделі і методи формування раціональних організаційно-економічних структур і систем управління в економіці.
- Моделювання процесів ефективного використання виробничого потенціалу.
- Аналіз, оцінка, моделювання та оптимізація ризику в економіці.
- Системи підтримки прийняття рішень.
- Економічні й організаційні проблеми інформаційної діяльності, створення інформаційного простору об'єкта.

- Методи та моделі управління проектами інформатизації.
- Економічна ефективність розроблення, впровадження та функціонування інформаційних систем і технологій.
- Методи системного аналізу, оптимізації, управління в інформаційних системах.
- Системи управління базами даних і знань.
- Інструментальні засоби проектування та створення управлінських інформаційних систем.

На виконання дисертаційної роботи доктора філософії за спеціальністю 051 – «Економіка» покладається основна дослідницька та фахова кваліфікаційна функція, яка полягає у здатності аспіранта здійснювати самостійний науковий пошук, вирішувати актуальні загальнотеоретичні і прикладні наукові завдання, робити узагальнення наукових результатів у вигляді висновків, положень наукової новизни як власного внеску у розвиток сучасної економічної науки і господарської практики.

7. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Під час освоєння освітньої складової освітньо-наукової програми доктора філософії зі спеціальності 051 – «Економіка» аспірант повинен демонструвати знання й уміння, що відображають зміст загальної та професійної підготовки й можуть бути якісно оцінені та кількісно виміряні (таблиця 7.1).

Таблиця 7.1

Програмні результати навчання

№	Зміст
	<i>Загальна підготовка</i>
1	Вміти оцінювати стан та особливості цивілізаційного середовища наукової діяльності; застосовувати філософські методологічні принципи і прийоми для здійснення об'єктивних наукових досліджень в економіці.
2	Володіти навичками самостійного наукового пошуку, професійного творчого діалогу, аналізу і синтезу феноменів господарського життя, формування теоретичних узагальнень, висновків і позитивних рекомендацій щодо функціонування та розвитку господарських систем.
3	Розуміти зміст, структуру і функції сучасного наукового знання, тенденції його історичного розвитку та евристичний потенціал, особливості впливу науки і техніки на розвиток сучасної цивілізації.
4	Володіти навичками морально-етичної поведінки в науковій спільноті та особистої відповідальності за способи отримання наукових результатів й наслідки їх впровадження в практику господарювання.
5	Уміти отримувати економічну інформацію і плідно спілкуватися в науковому середовищі при вирішенні соціальних та професійних завдань; складати реферати, писати наукові статті, анотації і рецензії; презентувати та обговорювати результати власних наукових досліджень.

6	Вміти вільно читати та перекладати іншомовні економічні тексти, плідно спілкуватися в іншомовному науковому середовищі, виступати з доповідями на міжнародних конференціях
7	Володіти навичками математичного моделювання процесів суспільного відтворення, економічного зростання, управління соціально-економічними системами; прогнозування тенденцій і показників розвитку економічних систем.
8	Володіти навичками обробки статистичної інформації, формування та використання інтегрованих інформаційних баз даних за результатами статистичних спостережень.
9	Набути універсальні навички дослідника через застосування сучасних інформаційних технологій і стандартних комп'ютерних програм у науковій діяльності, проведення навчальних занять, управління науковими проектами, набуття та реєстрацію прав інтелектуальної власності тощо.
<i>Професійна підготовка</i>	
1	Володіти навичками за різноманітним економічним явищ і процесів знаходити загальні тенденції і закономірності. Уміти оцінювати економічні явища і процеси у єдності логіко-історичного і актуально-прагматичного контекстів; виробляти рекомендації щодо впливу на економічні процеси у відповідності до логіки економічного розвитку.
2	Уміти пропонувати і оцінювати наукові гіпотези у сфері економічної науки; формулювати тему дисертації; розгортати стислу логіку обраної теми з виокремленням предмету, об'єкту та завдань дослідження; визначати спосіб та межі ефективного використання відповідних теоретичних інструментів для досягнення поставленої мети.
3	Вміти застосовувати загальнонаукові методи пізнання для розкриття внутрішніх закономірностей історичного розвитку інституційної структури економічних систем; ефективно аналізувати зміст і тенденції сучасних інституційних трансформацій економічних систем; розробляти рекомендації щодо інституційних перетворень в економічній системі.
4	Вміти оцінювати основні параметри інвестиційного середовища; системно аналізувати і структурувати проблеми управління інноваційними та інвестиційними процесами на макроекономічному рівні; розробляти ефективні управлінські рішення.
5	Використовувати евристичний потенціал сучасних економічних теорій для аналізу закономірностей рівноважного функціонування та сталого розвитку економічних систем. Критично осмислювати підходи різних наукових шкіл до подолання кризових явищ в національній економіці.
6	Уміти аналізувати економічну діяльність держави в ринковій системі господарювання. Визначати адекватні інструменти для реалізації різних напрямів економічної політики.
7	Уміти ідентифікувати підґрунтя рівноважного функціонування і сталого розвитку основних суб'єктів приватного сектору економіки, аналізувати стан їх конкурентоспроможності; виробляти рекомендації і пропозиції щодо збалансованого розвитку домогосподарства, підвищення ефективності діяльності фірми, забезпечення успішної трансформації людського потенціалу у людський капітал.
8	Вміти аналізувати зміст та ефективність грошово-кредитної політики держави на різних етапах економічного циклу. Оцінювати дієвість застосування інструментів грошово-кредитної політики для корегування ділової поведінки економічних суб'єктів.
9	Уміти аналізувати стан, тенденції та перспективи аграрного і сільського розвитку; визначати і оцінювати існуючі тут диспропорції; розробляти пропозиції щодо розбудови засад сталого (збалансованого) аграрного і сільського розвитку.

10	Вміти опрацьовувати нормативні документи, статистичні матеріали, теоретичні першоджерела для розуміння рішень, що приймаються державою в сфері промислової політики; оцінювати ступень ефективності реалізації промислової політики; визначати інституційні складові продуктивної промислової політики.
11	Уміти аналізувати інноваційно-інвестиційне середовище національної економіки та її підсистем; обґрунтовувати заходи та оцінювати наслідки реалізації інноваційно-інвестиційної політики на різних рівнях господарювання.
12	Вміти ефективно використовувати новітній економіко-математичний апарат для моделювання та прогнозування розвитку національної економіки, а також для кількісного обґрунтування параметрів економічної політики і оцінки їх впливу на динаміку розвитку.
13	Уміти застосовувати методологічний потенціал провідних наукових шкіл для аналізу стану підприємницької діяльності і добросовісної конкуренції в економіці; виробляти рекомендації щодо оптимізації економічних ризиків та забезпечення усталеного розвитку суб'єктів підприємницької діяльності різних рівнів.
14	Вміти оцінювати стан національного ринку праці; здійснювати прогнозно-аналітичні розрахунки соціально-трудова показників, рівня та якості життя населення; розробляти науково обґрунтовані рекомендації щодо вдосконалення державної політики зайнятості та підвищення рівня життя населення.
Комунікації	
1	Уміти спілкуватися в діалоговому режимі з науковою спільнотою та громадськістю в певній галузі наукової та/або професійної діяльності; презентувати, обговорювати та захищати власні наукові положення в усній та письмовій формах.
2	Кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях з метою їх оприлюднення у фахових вітчизняних виданнях та у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз.
3	Мати навички міжособистісних взаємодій у науковому середовищі, вміти працювати в команді, формуючи чіткі правила комунікації всередині групи та сприятливий мікроклімат для конструктивної взаємодії учасників.
4	Формувати мотивацію до постійного саморозвитку. Діяти науково обґрунтовано, патріотично, соціально відповідально та громадянсько свідомо.

8. ПЕРЕЛІК ТА ОБСЯГИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, ЕЛЕМЕНТІВ НАУКОВОЇ СКЛАДОВОЇ

Термін навчання за програмою аспірантури – 4 роки. У разі дострокового засвоєння освітньої програми та успішного захисту дисертації аспірантові присуджується науковий ступінь незалежно від терміну навчання в аспірантурі.

Загальний обсяг освітньо-наукової програми – 60 кредитів ЄКТС. Програма містить освітню та науково-дослідну складові.

Освітня складова програми передбачає виділення дисциплін загальної та спеціальної підготовки з поділом останніх на обов'язкові (нормативні) та вибіркові.

У таблиці 8.1 наведений розподіл змісту освітньої складової програми з урахуванням навчального часу та кількості кредитів ЄКТС.

Таблиця 8.1

**Розподіл годин освітньої складової програми підготовки докторів філософії
зі спеціальності 051 – «Економіка»**

Назва циклу дисциплін		Академічні години/кредити ЄКТС	Питома вага, у % до загальної обсягу освітньої складової ОНП
Загальні навчальні дисципліни		600/20	33 %
Навчальні дисципліни за спеціалізацією	- обов'язкові	420/14	23 %
	- вільного вибору аспіранта	450/15	25 %
Науково-дослідна та педагогічна практика		330/11	19 %
Загальна кількість		1800 год. / 60	100%

Дисципліни, які формують загальні компетентності аспіранта та спрямовані на набуття універсальних навичок дослідника, викладаються під час першого року навчання.

Обов'язкові дисципліни, які формують професійні програмні компетентності та забезпечують здобуття поглиблених знань зі спеціальності, викладаються у першому семестрі другого року навчання.

Дисципліни вільного вибору аспіранта, що відображають його наукові інтереси та дозволяють отримати додаткові фахові знання за напрямком дисертаційного дослідження, викладаються у другому семестрі другого року навчання.

Нормативний зміст освітньої складової освітньо-наукової програми, наведено у таблиці 8.2.

Науково-дослідна та педагогічна практика є невід'ємною складовою освітньо-наукової програми. Її метою є формування та закріплення дослідницьких та педагогічних навичок для становлення аспіранта як науковця та викладача вищої школи.

Таблиця 8.2

Нормативний зміст освітньої складової освітньо-наукової програми

№ з/п	Освітні компоненти освітньо-наукової програми	Обсяг кредитів	Години
1. Дисципліни циклу загальної підготовки			
1.1.	Іноземна мова	8	240
1.2.	Філософія науки і культури	6	180
1.3.	Математичні методи та інформаційні технології	3	90

№ з/п	Освітні компоненти освітньо-наукової програми	Обсяг кредитів	Години
	наукових досліджень		
1.4.	Управління науковими проектами	3	90
2. Дисципліни циклу професійної підготовки			
2.1. Обов'язкові дисципліни			
2.1.1.	Сучасні економічні теорії та економічні системи	4	120
2.1.2.	Економіка розвитку	3	90
2.1.3.	Економічна політика	3	90
2.1.4.	Структурування та аналіз економіки	4	120
2.2. Дисципліни самостійного вибору аспіранта* (обирається 5 з 11)			
2.2.1.	Економіка приватного сектору	3	90
2.2.2.	Грошово-кредитна політика	3	90
2.2.3.	Аграрний та сільський розвиток	3	90
2.2.4.	Промислова політика	3	90
2.2.5.	Інноваційно-інвестиційна політика	3	90
2.2.6.	Моделювання та прогнозування економічного розвитку	3	90
2.2.7.	Підприємництво та економічні ризики	3	90
2.2.8.	Економіка праці та соціальна політика	3	90
2.2.9.	Інституціональна політична економія	3	90
2.2.10.	Логіка економічного розвитку	3	90
2.2.11.	Методологія економічних досліджень та методика викладання економічних дисциплін	3	90
3. Практична підготовка			
3.1.	Науково-дослідна та педагогічна практика	11	330
Загальна кількість		60	1800

Науково-дослідна складова освітньо-наукової програми передбачає: участь у наукових конференціях, підготовку та публікацію статей у наукових фахових виданнях, виконання дисертаційної роботи, участь у методологічних наукових семінарах тощо.

Протягом навчання аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема, здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань у галузі науково-дослідної та професійної діяльності, оволодіти методикою педагогічної діяльності, виконати самостійне наукове

дослідження, результати якого мають наукову новизну та практичну значущість, захистити дисертацію.

Організація навчання за програмою припускає академічну мобільність аспіранта, можливість стажування, відряджень тощо на основі відповідних грантів та угод.

9. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Моніторинг якості освіти та наукової діяльності, а також ступеня виконання аспірантами основних завдань індивідуального плану згідно положень освітньо-наукової програми здійснюється на підставі результатів:

– поточного, рубіжного та підсумкового контролю навчальної складової програми;

– щоквартальних та річних звітів аспірантів з науково-дослідної роботи на засіданнях відповідних відділів і Вченої ради ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»;

– щоквартальних звітів наукових керівників щодо стану виконання індивідуальних календарних планів закріпленими аспірантами на засіданнях Вченої ради ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України».

**Директор ДУ «Інститут економіки
та прогнозування НАН України»
академік НАН України**

В.М. Геєць

Керівник проектної групи:
(гарант освітньо-наукової програми)

Заступник директора з наукової роботи
член-кореспондент НАН України
доктор економічних наук, професор:

А.А.Гриценко

Члени проектної групи:

Головний науковий співробітник
відділу економічної теорії
доктор економічних наук, доцент:

Т.І.Артюмова

Провідний науковий співробітник
відділу економічної теорії
доктор економічних наук, професор:

О.Л.Яременко

Головний науковий співробітник
відділу економіки і політики
аграрних перетворень
доктор економічних наук, професор:

О.Л.Попова

Головний науковий співробітник
відділу моделювання та прогнозування
економічного розвитку
член-кореспондент НАН України
доктор економічних наук, професор:

М.І.Скрипниченко